

เรื่องสั้น

สำนึก ของ ครูเต๋า

ชาติรี สารานุ

๑.

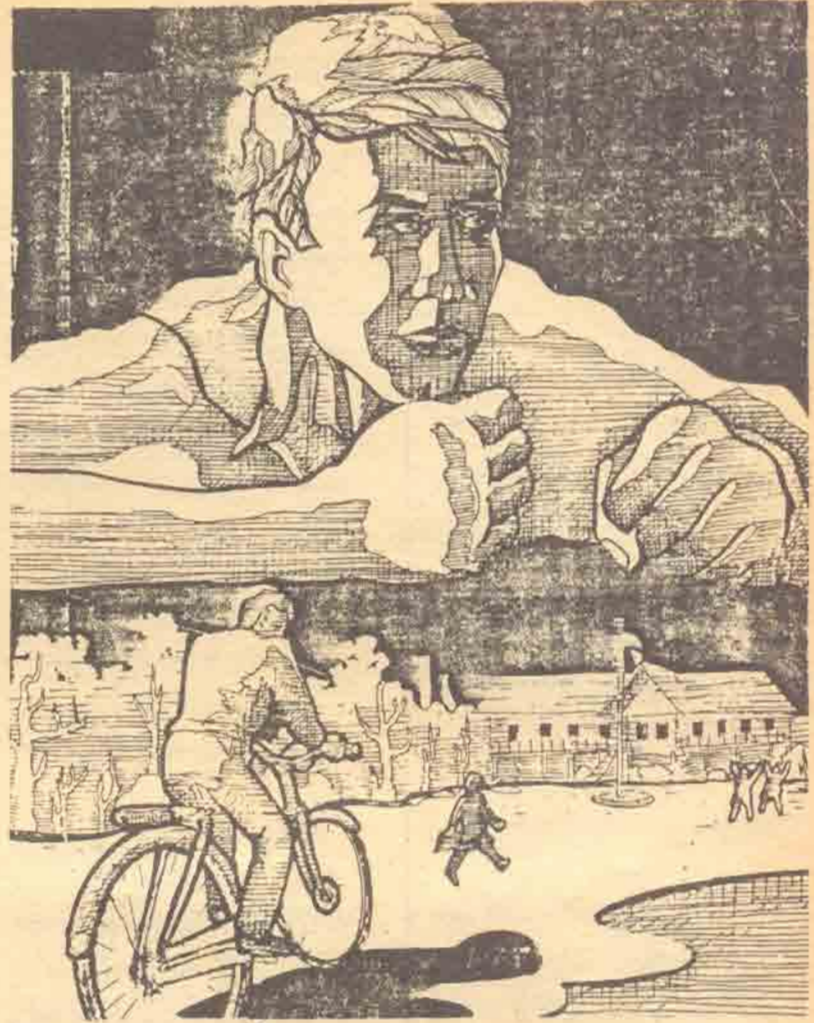
“ครูจ๋า มะลาแข่งได้ไหม”

เด็กหนุ่มผมหยิกหยอย ผิวคล้ำถามผมที่ตลาดเช้าวันนี้เอง ความจริงนานแล้วที่ผมไม่เคยออกไปจ่ายตลาด เพราะเมื่อความพลุกพล่านของหมูชนหรือเพราะเบียดตัวเองผมก็ไม่ทราบได้ ทำให้ผมต้องขลุกเจิบอยู่กับบ้านนานนับนาน วันนี้เด็กสนุกขึ้นมาจึงหัวตะกร้าตามหลังกรรยาไปซื้อของทำให้ได้พบกับเด็กหนุ่มคนนี้ ดอเลาะ บิลลง

ดอเลาะเป็นกระเป๋ารถเมล์สายยะลา-ป็นนังสดา ผมเคยสอนแกมาเมื่อสิบปีก่อนโน้น เมื่อผมย้ายมาทำงานในที่ใหม่นี้ ผมก็ยังคงพบกับบ่อย ๆ เพราะผมมีอาชีพต้องขึ้นล่องระหว่างหมู่บ้านต่อหมู่บ้าน เพื่อเข้าไปทำงานจึงทำให้มีโอกาสพบกับดอเลาะบ่อย ๆ

“มะลาแข่งที่เง้โต๊ะเดียวกับผมนั่นแหละครู” ดอเลาะพูดต่อเมื่อเห็นผมแสดงท่าทีว่าจ๋า มะลาแข่งไม่ได้ ผมต้องนึกอยู่ครูใหญ่ก็จ๋าได้ จึงย้อนถามว่า

“ไอ้เซ็งปากแหงงใช่ไหม”

เท่านั้นเอง ดอเลาะก็หัวเราะ เพราะคำว่าไอ้เซ็งปากแหงงเป็นคำเรียกที่ดอเลาะเป็นคนตั้งขึ้นมาเรียกมะลาแข่ง แล้วคำนี้ก็ไปเฉพาะของมะลาแข่งไป ใคร ๆ ก็พลอยเรียกมะลาแข่งว่า ไอ้เซ็งปากแหงง เมื่อผมจ๋าเค้าหน้าและพื้นเรื่องราวของมะลาแข่งขึ้นมาได้แล้ว ผมจึงต้องถามออกไปว่า

“ทำไม มะลาแข่งเป็นอะไร”

“มันถูกยิงตายแล้วครู”

ดอเลาะกล่าวต่อไปอีกว่า “เมื่อคืนนี้เองที่ผมถูกยิงตาย มันไปลักของเขาคู”

ผมไม่ตามต่อไปหรือว่า

ใครเป็นคนยิง เพราะผมเชื่อเหลือเกินว่า ดอเลาะจะต้องตอบผมว่า “ไม่ทราบครับครู” และเป็นอย่างนี้มาตลอดสำหรับชาวบ้านทุกอย่างในหมู่บ้านจะต้องสิ้นสุดในหมู่บ้าน

ผมจ๋า มะลาแข่ง ยึดได้แล้ว เด็กคนนี้มีส่วนสัมพันธ์ลึก ๆ กับผม มันเป็นเรื่องราวของชีวิตกับชีวิตระหว่างผมกับ มะลาแข่ง ความจริงแล้วมันนานมาถึงแปดเก้าปีแล้ว แต่ผมยังจำเหตุการณ์นั้นได้ และผมเชื่อว่า ถ้าเป็นท่าน ๆ ก็ต้องจำเหตุการณ์นั้นได้เตือนผม ครับ แล้วผมจะเล่าให้ฟัง...

๒.

“ผมไม่เอาเรียนแล้วครู”

เด็กน้อยปากแหว่งวิ่งมาเกาะแขนผมพร้อมกับบอกว่าเขาไม่ต้องการจะเรียนหนังสืออีกแล้ว ผมต้องถามว่า

“ทำไมล่ะ”

“ผมไม่เอาเรียนแล้ว หนังสือไม่ออกอ่านครู” เด็ก ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งมักจะพูดอย่างนี้ เรียงคำหน้าไปไว้หลังเอาคำหลังมาวางไว้ข้างหน้าทำให้ประโยคนั้น บางครั้งมันต้องเปลี่ยนแปลงไป แต่พวกเราครูคงต่างเข้าใจกัน และพยายามที่จะแก้ไขสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้น

“เธออ่านหนังสือได้บ้างแล้ว เห็นไหมพูดก็เก่งนี่ครูเข้าใจคำพูดเธอแล้ว”

“ไม่เอาครูผมไม่เก่งพูด ผมอายุครู ผมใหญ่แล้วแต่ผมยังเรียนป.เล็กอยู่” มะลาซึ่งรูปร่างโตกว่าเด็กรุ่นราวคราวเดียวกันแต่ก็ยังเรียนอยู่ในชั้นประถมปีที่ ๓ ในขณะที่เพื่อน ๆ ของแกเรียนชั้นประถมปีที่ ๕ มะลาซึ่งพูดไม่เก่งอ่านหนังสือไม่ค่อยจะออก หลายครั้งที่มะลาซึ่งขอลาออกจากโรงเรียนแต่ผมไม่ยอมให้ออก ถึงแกจะอ้างว่าไม่มีเงิน ไม่มีเสื้อผ้าพวกครูก็เฉลี่ยเงินกันช่วยเหลือแก่ ความจริงเราก็ช่วยเด็กเหล่านี้หลายคนและเด็กที่เราช่วยส่วนหนึ่งพ่อเขาหนีเข้าป่าไปเป็นโจร เมื่อเราช่วยลูกของโจรก็ทำให้กระแสข่าวว่าเราสนับสนุนโจร ถ้าเราไม่ช่วยเด็กก็จะเข้าป่าแล้วจะให้เราทำอย่างไร...

ผมไม่ยอมให้มะลาซึ่งลาออกจากโรงเรียนเพราะผมเชื่อว่า เด็กน้อยคนนี้จะต้องตามพ่อแกเข้าป่าไปเป็นโจร มีเด็ก ๆ อีกหลายคนในเขตติดต่อกันเข้าป่าไปเป็นโจรตั้งแต่ยังเล็ก ๆ ผมไม่เพียงแต่สอนหนังสือ ผมต้องการจะสอนความไม่เป็นโจรให้กับเด็กด้วย

วันต่อมามะลาซึ่ง ขาดเรียนไปสองวัน ถามเพื่อน ๆ ลูกก็ไม่ทราบข่าวเพราะบ้านของมะลาซึ่งอยู่ไกล คิดเนนเขาชายป่าอาจไม่ค่อยมีใครกล้าไปบ้านนั้น เพราะกลัวว่าพ่อของมะลาซึ่งกลับมาพบกับตำรวจเขาก็กลัวลูกหลง

ผมจึงตัดสินใจชวนครูชูเกียรติกับครูสุธรรมไปบ้านมะลาซึ่ง

“มะลาซึ่ง เจ็บขาครู มันเป็นเริมครู” แม่ของมะลาซึ่งบอก ผมกับเพื่อนครูไปดูขาของมะลาซึ่งตรงข้อเท้ามีเม็ดพองเป็นน้ำใสเกาะกลุ่มกันจนจะรอบข้อเท้าแล้ว

“งูสวัดสิ” ผมบอกน้องสุธรรมกับน้องชูเกียรติ

“ครูใหญ่ช่วยได้ไหม” สุธรรมถามผมพร้อม ๆ กับชูเกียรติ

“ได้สิ” ผมดึงแท่งยาว่านสังกรณี-ตรีชะวาออกจากกระเป๋าเป็นสมุนไพรที่ผมพกติดตัวเสมอเพราะสามารถรักษาโรคได้หลายอย่างเช่น ถูกน้ำร้อนลวกถูกไฟ แผลพุพอง

ผมขอล้างดินเฝามาพร้อมกับน้ำฝน ผ่นว่านสังกรณีตรีชะวา กับกันอ่างงสมน้ำฝน ทะโลมไปบนรอยผื่นแผล ครั้งแล้วครั้งเล่า ประมาณ 5 นาที อาการทรมันทรมานของมะลาซึ่งก็หายไปพร้อมเสียง

ร้อง ผมยังคงหยอดน้ำยาต่อไปสักอีดีใจใหญ่ เด็กน้อยก็พูดได้ เราจึงลากลับไปโดยทิ้งว่านแก่ไว้ให้

และหลังจากนั้น สามวันก็มีคำสั่งด่วนย้ายผมออกจากโรงเรียนบ้านกำปงอูแถมมีละ เข้ามาสอนในเมือง ท่ามกลางความประหลาดใจของเพื่อนครูทั้งหลาย แต่ผมไม่แปลกใจหรือกเพราะวันที่ผมมารายงานตัวต่อท่านนายอำเภอ ท่านบอกผมว่า

“ชาตรี ผมจำเป็นต้องทำอย่างนี้ เพราะมีข่าวหลายกระแส แจ้งว่าโจรจะต้องฆ่าคุณให้ได้ภายในอาทิตย์นี้เพราะกลุ่มโจรเข้าใจว่าคุณเป็นสายตำรวจ”

“ชาตรีเชื่อหรือไม่ว่า พ่อของเด็กที่คุณไปรักษาโรคงูสวัดให้เมื่อวานขึ้น เขียนจดหมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัดและบอกด้วยว่าวันที่คุณไปบ้านเขานั้นแหละคือวันที่เขาได้รับคำสั่งให้ฆ่าคุณ แต่เขาทำไม่ได้ เพราะคุณติดกับมะลาซึ่ง”

๓.

ข่าวของมะลาซึ่งตาย ทำให้ผมไม่สบายใจ ไม่สบายใจที่ผมทำหน้าที่ของครูได้ไม่ดีเท่าที่ควร ลูกศิษย์ของผมจึงต้องเป็นโจร ผมอยากจะทำกลับไปเป็นครูเหมือนเดิม ไปเพื่อสอนเด็ก สอนหนังสือ และสอนความเป็นพลเมืองดีให้กับแกด้วย ผมหวังว่าครูทุกคนต้องทำอย่างนี้ ต้องสอนเด็กให้เป็นพลเมืองดีเพื่อประเทศชาติจะได้มีแต่พลเมืองดี

เมื่อไหร่หนอความฝันมันจะเป็นจริง □